

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра фармакології

СИЛАБУС
ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА
(У ТОМУ ЧИСЛІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ ТА
ЕПІДЕМІОЛОГІЯ, КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ)

(назва навчальної дисципліни)

Модуль 4. Клінічна фармакологія

ОК 22. Внутрішня медицина, у тому числі інфекційні хвороби та
епідеміологія, клінічна фармакологія
(навчальна дисципліна обов'язкова)

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	221 «Стоматологія»
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	«Стоматологія»
форма навчання	денна
курс(и) та семестр(и) вивчення	4 курс
навчальної дисципліни	8 семестр

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Луценко Руслан Володимирович, д.мед.н., завідувач кафедри Островська Галина Юріївна, к.мед.н., доцент закладу вищої освіти Сидоренко Антоніна Григорівна, к.мед.н., доцент закладу вищої освіти Гришко Юлія Михайлівна, к.мед.н., доцент закладу вищої освіти
Профайл викладача (викладачів)	https://pharmacology.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 56-20-59
E-mail:	pharmacology@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті університету	https://pharmacology.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни **МОДУЛЯ 4. КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ**

Кількість кредитів / годин 1,0 / 30 із них:

Практичні (семінари) (год.) – 20

Самостійна робота (год). – 10

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Політика навчальної дисципліни

Кафедра фармакології клінічної фармакології та фармації при вивченні дисципліни дотримується вимог, які прописані в Положенні академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету.

Загально-обов'язкові вимоги до здобувачів освіти стосуються: відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень); правил поведінки на заняттях з фармакології (активну участь при розгляді теми, культура поведінки); правил підготовки до практичних занять (вирішення тестових завдань і ситуаційних задач за темою заняття).

Політика кафедри вибудовується з урахуванням норм законодавства України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статуту ПДМУ та наступних Положень:

Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті.

Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету.

Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті.

З вищезазначеними Положеннями можна детально ознайомитися за посиланням

<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>

Опис навчальної дисципліни (анотація) Клінічна фармакологія займається вивченням лікарських засобів в застосуванні до людини ВООЗ. Вона вчить лікаря вибрати з усіх існуючих найефективніший і безпечний препарат для індивідуалізованої терапії та профілактики з урахуванням супутньої патології хворого. Клінічна фармакологія вивчає взаємодію ліків із організмом. Суть дії ліків – утворення комплексу з біосубстратом (субмолекулярний та молекулярний рівні). Виділяють два головних розділи – фармакокінетику та фармакодинаміку.

Предметом вивчення Модуля 4. Клінічна фармакологія є: навчання студентів сприймати людське тіло як єдине ціле, висвітлювати взаємозв'язок між патологією ротової порожнини та внутрішніх органів, формувати навички швидкого обстеження та надання невідкладної допомоги пацієнтам на догоспітальному етапі та в екстрених ситуаціях; вивчення впливу лікарських засобів на організм хворої людини; клінічна фармакокінетика; клінічна фармакодинаміка лікарських засобів; методи контролю ефективності та безпеки застосування ліків.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити:

Вивчення Модуля 4. Клінічна фармакологія базується на знаннях, отриманих студентами при вивченні таких дисциплін: Українська мова (за проф. спрямуванням): Філософія. Латинська мова та медична термінологія. Медична біологія. Медична та біологічна фізика. Медична хімія. Біологічна та біоорганічна хімія. Анатомія людини. Гістологія, цитологія та ембріологія. Іноземна (за проф. спрямуванням). Фізіологія. Мікробіологія, вірусологія та імунологія. Пропедевтика внутрішньої медицини. Гігієна та екологія. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Пропедевтика ортопедичної стоматології. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. Патоморфологія. Патофізіологія. Фармакологія.

Постреквізити:

Модуль 4. Клінічна фармакологія закладає основи для подальшого вивчення студентами таких дисциплін як: Профілактика стоматологічних захворювань. Терапевтична стоматологія. Хірургічна стоматологія. Ортопедична стоматологія. Ортодонція. Дитяча терапевтична стоматологія. Дитяча хірургічна стоматологія. Екстрена та невідкладна медична допомога. Загальна медична підготовка (офтальмологія, неврологія, в тому числі нейростоматологія, дерматологія, венерологія, психіатрія, наркологія, медична психологія, фізична реабілітація, спортивна медицина, ендокринологія). Оториноларингологія. Підготовка офіцерів запасу галузі знань "Охорона здоров'я". Спеціальність "Стоматологія".

1. Мета та завдання Модуля 4. Клінічна фармакологія

1.1. Метою вивчення Модуля 4. Клінічна фармакологія є підготовка спеціалістів, які володіють достатнім обсягом теоретичних знань та практичних навичок для проведення максимально раціональної лікарської терапії у конкретного хворого, володіють методологією вибору найбільш ефективних та безпечних лікарських засобів, а також їх комбінацій, враховуючи індивідуальні особливості організму, перебіг та форму захворювання, наявність супутньої патології, на основі даних доказової медицини.

1.2. Основними завданнями вивчення Модуля 4. Клінічна фармакологія є:

- підготовка спеціаліста з достатнім обсягом теоретичних знань і практичних навичок для проведення максимально раціональної медикаментозної терапії у конкретного хворого;
- оволодіння методологією індивідуального підбору ефективних і безпечних препаратів на підставі фармакокінетики, фармакодинаміки та можливих виявів побічної дії, особливостей перебігу захворювання, віку хворого;
- аналіз застосування лікарських засобів при наданні невідкладної допомоги в стоматології.

1.3 Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

- *інтегральна*

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- *загальні:*

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.

11. Здатність працювати в команді.
12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- спеціальні:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
6. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
7. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
8. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
9. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
10. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
11. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
12. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Внутрішня медицина (у тому числі клінічна фармакологія, клінічна імунологія та алергологія, професійні хвороби), у т.ч. Модуль 4. Клінічна фармакологія:

1. Знати та розуміти фундаментальні і клінічних біомедичні науки на рівні, достатньому для вирішення проблем в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або в процесі навчання.
2. Виділяти й ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
3. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний і фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

4. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.
5. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.
6. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу.
7. Визначати підхід, план, вид і принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
8. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
9. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я.
10. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
11. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.
12. Аналізувати й оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів і комп'ютерних інформаційних технологій.
13. Формувати цілі й визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.
14. Усвідомлювати й керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
15. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
16. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
17. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
18. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.
19. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.

Результати навчання для Модуля 4. Клінічна фармакологія. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сучасні класифікації лікарських засобів;
- фармакологічну характеристику лікарських засобів;
- показання до застосування лікарських засобів відповідно знань їх фармакодинаміки;
- побічні ефекти при застосуванні лікарських засобів та протипоказання до застосування;
- особливості застосування лікарських засобів в стоматології;
- особливості взаємодії лікарських препаратів основних груп з місцевими анестетиками.

вміти:

- проводити опитування хворих з метою збору лікарського анамнезу і передбачати можливість виникнення ускладнень фармакотерапії;
- вибирати необхідні лікарські засоби, адекватну лікарську форму та режим введення при призначенні хворим з основними патологічними синдромами;
- визначати основні методи клінічного дослідження хворих для оцінки ефективності та безпеки призначення лікарських засобів та аналізувати їх результати;
- передбачити наслідки взаємодії ліків при комбінованому використанні та володіти навичками профілактики і корекції небажаних ефектів лікарських засобів;
- пояснювати залежність дії лікарських засобів від особливостей фармакокінетики у пацієнтів різного віку, супутніх захворювань та супутньої терапії;
- оцінювати співвідношення користь/ризик при застосуванні лікарських засобів.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції (Згідно навчальної робочої програми – не передбачено).

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті (Згідно навчальної робочої програми – не передбачено).

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 4. Клінічна фармакологія		
1.	Тема 1. Предмет і завдання клінічної фармакології. Основні положення фармакокінетики та фармакодинаміки. Взаємодія лікарських препаратів, види побічної дії, ускладнення медикаментозної терапії. Визначення предмету «Клінічна фармакологія». Методи контролю ефективності та безпеки застосування різних лікарських засобів. Шляхи введення, розподілення, біотрансформація, виведення лікарських засобів. Механізм дії лікарських речовин, їх	2

	фармакологічні ефекти та зміни стану функцій організму у відповідь на вплив лікарських препаратів. Взаємодія лікарських препаратів при комплексній лікарській терапії, види і характер прояву взаємодії. Клінічні прояви взаємодії лікарських засобів. Комбіновані лікарські засоби. Переваги і недоліки комбінованих препаратів. Види побічної дії ліків. Ускладнення медикаментозної терапії. Класифікація видів побічної дії ліків. Основні типи побічних реакцій, пов'язані з фармакологічною активністю. Загальне поняття про медикаментозну хворобу. Причини виникнення, основні клінічні варіанти і прояви медикаментозної хвороби. Синдроми, що виникають у відповідь на застосування лікарських засобів, як прояв медикаментозної хвороби (синдром Лайєла, Стивенса-Джонсона).	
2.	Тема 2. Клініко-фармакологічна характеристика антиангінальних та антигіпертензивних лікарських засобів. Принципи лікування артеріальної гіпертензії. Класифікація антигіпертензивних препаратів. Обґрунтування вибору препарату в залежності від стадії та ступеню гіпертонічної хвороби. Характеристика препаратів першої та другої лінії. Дозовий режим. Порівняльна характеристика лікарських засобів щодо ефективності і принцип вибору, сумісність препаратів при різних варіантах перебігу і наявності супутньої патології. Оцінка ефективності і безпечності застосування. Вибір препарату та дозовий режим у залежності від віку, наявності вагітності. Антигіпертензивні засоби для надання невідкладної допомоги. Види та основні принципи лікування гіпотензивних станів. Класифікація та механізми дії лікарських препаратів, що підвищують артеріальний тиск при шоківих станах різного генезу, колапсі, артеріальній гіпотензії, алергічних реакціях. Оцінка ефективності і безпечності застосування. Вибір препарату та дозовий режим у залежності від віку, наявності вагітності. Класифікація антиангінальних та антиішемічних лікарських засобів. Особливості поєднаного застосування препаратів (органічних нітратів, β-адреноблокаторів та блокаторів кальцієвих каналів). Блокатори і_f-каналів, антиангінальні препарати, що належать до інших фармакологічних груп. Дозовий режим. Показання і протипоказання до призначення. Фактори, що знижують резистентність до препаратів цієї групи. Методи оцінки ефективності і безпеки терапії. Толерантність та синдроми відміни.	2
3.	Тема 3. Клініко-фармакологічна характеристика протизапальних лікарських засобів (нестероїдні та стероїдні протизапальні засоби). Класифікація нестероїдних та стероїдних протизапальних лікарських засобів. Сучасні уявлення про механізм дії. Порівняльна характеристика протизапальної дії препаратів. Показання та протипоказання до застосування. Дозовий режим. Схеми призначення глюкокортикоїдів. Сумісність препаратів у комбінованій терапії захворювань. Побічна дія, методи контролю ефективності і безпеки лікування. Принципи вибору та призначення.	2 *
4.	Тема 4. Клінічна фармакологія антисептичних засобів, синтетичних антибактеріальних засобів (фторхінолони, сульфаніламід, похідних нітроїмідазолу, ін.).	2 *

	Класифікація антисептиків. Механізми дії та спектр антибактеріальної активності. Обґрунтування вибору антисептиків у залежності від патології. Побічна дія та методи їх попередження. Класифікація синтетичних антибактеріальних засобів. Вибір антибактеріальних засобів у відповідності з чутливістю мікроорганізмів і локалізацією процесів, важкістю перебігу захворювання. Побічні ефекти і протипоказання до антибактеріальної терапії	
5.	Тема 5. Клініко-фармакологічна характеристика антибіотиків. Принципи сучасної антибактеріальної терапії. Класифікація антибіотиків. Роль антибіотиків і хіміотерапевтичних препаратів при інфекційних та гнійно-запальних захворюваннях. Вибір антибактеріальних засобів у відповідності з чутливістю мікроорганізмів і локалізацією процесів, важкістю перебігу захворювання. Клініко-фармакологічна характеристика β-лактамних антибіотиків та макролітів. Показання до призначення та їх побічні ефекти.	2 *
6.	Тема 6. Клініко-фармакологічна характеристика антибіотиків (продовження). Клініко-фармакологічна характеристика лінкозамідів, тетрациклінів, глікопептидів, левомецитину та ін. Вибір антибактеріального лікарського засобу в залежності від фармакокінетики, спектру активності та токсичності. Вікові особливості антибактеріальної терапії. Особливості застосування в стоматологічній практиці. Антибіотикорезистентність та шляхи її подолання	2 *
7.	Тема 7. Клініко-фармакологічна характеристика протигрибкових та противірусних лікарських засобів. Класифікація протигрибкових засобів. Механізм дії. Принципи застосування в стоматологічній практиці (місцеві мікози). Побічні ефекти. Оцінка ефективності і безпечності застосування протигрибкових лікарських засобів. Класифікація противірусних засобів. Механізм дії. Застосування в стоматологічній практиці. Побічні реакції. Оцінка ефективності і безпечності застосування противірусних (герпесвірусна інфекція) лікарських засобів.	2 *
8.	Тема 8. Клініко-фармакологічна характеристика місцевих анестетиків, ненаркотичних та наркотичних анальгетиків. Клінічна фармакологія засобів, які використовуються при невідкладних станах. Сучасні підходи до місцевої анестезії. Класифікація місцевих анестетиків за тривалістю дії та хімічною структурою. Обґрунтування індивідуального вибору препарату в залежності від механізму дії і фармакокінетичних властивостей місцевого анестетика, показань та протипоказань до його застосування. Дозування препаратів. Вибір препарату, дозування з урахуванням віку та коморбідних станів. Оцінка ефективності і безпечності застосування. Можливі побічні реакції на тлі застосування місцевих анестетиків. Принципи вибору і застосування анальгетиків. Клініко-фармакологічна характеристика лікарських засобів, що використовують при невідкладних станах (анафілаксія, бронхіальна астма, кровотеча, інфаркт міокарду).	2 *
9.	Тема 9. Захист протоколу по ефективності та безпеці	2

	лікарських засобів. Включає самостійну (індивідуальну) роботу-курацію хворого з написанням «Протоколу ефективності та безпеки лікарських засобів». Кожний студент отримує форму «Протоколу...», яку заповнює під час роботи з хворим у позааудиторний час. Виставляється діагноз. Призначається план лікування. Дається характеристика лікарських препаратів, що призначені (обґрунтування призначення, оцінка безпеки ліків, що приймаються, взаємодія лікарських засобів, призначених хворому, рекомендації по амбулаторному лікуванню). Обґрунтування (в усній формі) вибору раціональної фармакотерапії по лікуванню певного хворого: способів та режимів дозування ліків з урахуванням фармакокінетичних параметрів, обраних комбінацій препаратів, принципів попередження побічних ефектів та методів контролю ефективності лікування.	
10.	Тема 10. Підсумковий модульний контроль.	2

Примітка: * позначити теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№п/п	Зміст	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	6
2	Написання навчального протоколу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів	2
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	2
Разом		10

Індивідуальні завдання

1. Доповідь на практичному занятті.
2. Участь у I етапі Всеукраїнської олімпіади з клінічної фармакології.
3. Доповідь (презентація у форматі PowerPoint) на практичному занятті.
4. Створення наочних схем дії лікарських засобів у вигляді таблиць, рисунків та постерів до практичних занять та лекцій у електронному варіанті.
5. Доповідь на засіданні наукового гуртка кафедри.
6. Наукова публікація (тези) з клінічної фармакології у матеріалах науково-практичних конференцій.
7. Робота у СНГ та доповідь на науково-практичних конференціях від кафедри.
8. Наукова публікація (стаття) за матеріалами власних досліджень з фармакології.
9. Реферування іноземних текстів за фаховими темами.

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю

1. Клінічна фармакодинаміка, визначення, місце і роль у виборі фармакотерапії.
2. Клінічна фармакокінетика, визначення, основні поняття, роль у виборі фармакотерапії.
3. Групи препаратів, що відносяться до антиангінальних та антиішемічних лікарських засобів.
4. Механізм дії, фармакологічні ефекти, показання та протипоказання до призначення нітратів.
5. Механізм дії, фармакологічні ефекти, показання та протипоказання до

призначення бета-адреноблокаторів.

6. Класифікація блокаторів кальцієвих каналів. Особливості застосування. Дозування.

7. Класифікація бета-адреноблокаторів. Особливості застосування. Дозування.

8. Антиагрегантні препарати. Класифікація. Механізми дії. Способи дозування.

9. Тромболітичні засоби. Показання та протипоказання до тромболізу. Схеми призначення.

10. Антикоагулянти. Класифікація. Механізми дії. Побічні явища.

11. Принципи вибору лікарських засобів для лікування нападу стенокардії, гострого інфаркту міокарда.

12. Класифікація антигіпертензивних лікарських засобів.

13. Диференційований підхід до призначення антигіпертензивної терапії при наявності супутніх захворювань (цукровий діабет, бронхіальна астма, вагітність, похилий вік, феохромоцитома та ін.).

14. Механізм антигіпертензивної дії, побічні явища при призначенні блокаторів кальцієвих каналів. Принципи дозування.

15. Механізм антигіпертензивної дії, побічні явища при призначенні бета-адреноблокаторів. Принципи дозування.

16. Механізм антигіпертензивної дії, фармакологічні ефекти, показання та протипоказання, побічні явища при призначенні інгібіторів ангіотензинперетворюючого ферменту. Принципи дозування.

17. Механізм антигіпертензивної дії, фармакологічні ефекти, показання та протипоказання, побічні явища при призначенні антагоністів рецепторів ангіотензину II. Принципи дозування.

18. Принципи комбінованого застосування антигіпертензивних лікарських засобів.

19. Диференційований вибір лікарських засобів для лікування гіпертензивних кризів.

20. Класифікація серцевих глікозидів. Принципи дозування. Кардіальні та некардіальні ефекти серцевих глікозидів. Показання до призначення.

21. Класифікація діуретичних лікарських засобів.

22. Диференційований підхід до вибору діуретичного препарату в залежності від наявності супутніх захворювань (вплив на ліпідний та вуглеводний обмін).

23. Класифікація лікарських засобів, що впливають на бронхіальну прохідність.

24. Механізм дії, фармакокінетика, показання та протипоказання до призначення бета-2-агоністів короткої дії. Принципи дозування.

25. Глюкокортикостероїди. Фармакокінетика та фармакодинаміка. Переваги застосування інгаляційних глюкокортикоїдів. Режими дозування.

26. Побічні явища, що зустрічаються при тривалому застосуванні глюкокортикостероїдів.

27. Взаємодія лікарських засобів. Види. Клінічні приклади.

28. Види побічних ефектів при застосуванні лікарських засобів.

29. Клініко-фармакологічна класифікація нестероїдних протизапальних лікарських засобів.

30. Механізм дії, фармакологічні ефекти нестероїдних протизапальних лікарських засобів.

31. Показання та протипоказання. Побічні явища при застосуванні нестероїдних протизапальних лікарських засобів, їх профілактика та лікування.

32. Сучасні принципи вибору протимікробних лікарських засобів.

33. Небажані ефекти антибактеріальної терапії, їх профілактика та лікування.

34. Класифікація, спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування пеніцилінів. Принципи дозування.

35. Класифікація, спектр активності, механізм дії, особливості клінічного

застосування цефалоспоринів. Принципи дозування.

36. Спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування карбапенемів. Принципи дозування.

37. Класифікація, спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування аміноглікозидів. Принципи дозування.

38. Класифікація, спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування макролідів. Принципи дозування.

39. Класифікація, спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування фторхінолонів. Принципи дозування.

40. Спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування глікопептидів. Принципи дозування.

41. Спектр активності, механізм дії, особливості клінічного застосування нітроїмідазолів та нітрофуранів. Принципи дозування.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Вирішувати комплекс задач пов'язаних із взаємовідносинами лікаря-стоматолога і хворого, які будуть сприяти вибору раціонального фармакотерапії.

2. Вміти правильно визначати групу лікарських засобів та певний препарат.

3. Пояснювати фармакокінетичні параметри лікарських засобів.

4. Пояснювати фармакодинамічні ефекти лікарських засобів.

5. Оцінювати можливості сприятливої або небажаної взаємодії препаратів.

6. Прогнозувати побічні ефекти, що пов'язані зі спектром фармакологічної дії лікарських препаратів.

7. Обґрунтовувати застосування відповідних фармакотерапевтичних заходів при розвитку побічних реакцій на лікарські засоби.

8. Вміти заповнювати карту-повідомлення (форма 137/о) про побічну дію лікарських засобів.

9. Пояснювати особливості фармакокінетики і фармакодинаміки лікарських препаратів у залежності від функціонального стану організму хворого (вік, вагітність та ін.).

10. Обґрунтовувати необхідність комбінованого призначення лікарських препаратів.

11. Вміти виписувати рецепти на лікарські препарати.

Перелік лікарських засобів, що має опанувати студент містяться у Додатку 1.

Методи навчання

- вербальні пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (тематичні дискусії, мозковий штурм, круглий стіл, аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод), ділові ігри, презентації).

Форми та методи оцінювання

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- програмований контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Види контролю:

1. попередній (вихідний);
2. поточний;
3. підсумковий модульний контроль

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль.

12. Схема поточного та підсумкового оцінювання

При оцінюванні засвоєння кожної теми виставляється оцінка за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням розроблених з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти для дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичними вказівками для вивчення тем. Використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>).

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимальний бал поточної успішності – 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності – проводиться лише після поточного заняття, що передуює екзамену. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>):

- підраховується середня оцінка здобувача освіти за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять (з точністю до сотих балу);

- для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бали. У цьому разі здобувач освіти отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

- середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять, а не на фактично відвідану здобувачем освіти.

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для модуля дисципліни складає 72 бали.

Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі, кількість спроб відпрацювання незадовільної оцінки не обмежена. Відпрацювання незадовільних оцінок розпочинається за два тижні до закінчення семестру і проводиться у випадку, якщо в здобувача освіти середній бал менше 3,0.

Захист «Протоколу ефективності та безпеки лікарських засобів» за традиційною 4-бальною шкалою. Умовою допуску до ПМК є позитивна оцінка з захисту «Протоколу ефективності та безпеки лікарських засобів».

Контроль теоретичної та практичної підготовки студента під час підсумкового модульного контролю здійснюється за наступним регламентом:

1. Проведення **тестового контролю** (протягом 25 хв – виконання 25 **тестових завдань** вибіркового типу з однією правильною відповіддю) – **50 балів**.

2. Вирішення трьох ситуаційних задач з наступним виписуванням рецептів на обраний лікарський засіб (протягом 10 хв) – **30 балів**.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення освітньої компоненти середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання підсумкового модульного контролю і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>), при цьому присутність здобувача освіти на екзамені є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає екзамен за загальними правилами.

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК не більше 2-х разів. Результат складання здобувачем вищої освіти фіксується у «Відомості успішності

здобувачів вищої освіти з дисципліни» та скріплюється підписами викладача закладу вищої освіти та завідувача кафедри.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма
2. Силабус
3. Методичні розробки лекцій
4. Методичні рекомендації для викладачів
5. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного заняття та на занятті
6. Методичні рекомендації з організації проведення виробничої практики
7. Список рекомендованої літератури
8. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:
 - тести різних рівнів складності
 - тести з банку ліцензійних іспитів «Крок 2»
 - ситуаційні задачі
 - комп'ютерні контролюючі програми
9. Відеофільми.
10. Мультимедійні презентації.
11. Клінічні аналізи.

Рекомендована література

Базова (наявна у бібліотеці ПДМУ):

1. Фармакологія: підручник для студ. стомат. ф-тів медичних ВНЗ / І.С. Чекман, В.М. Бобирьов, В.Й. Кресюн та ін. - Вінниця : Нова книга, 2020. - 472 с.
2. Фармакологія: практикум / В.М. Бобирьов, О.М. Важнича, Т.О. Дев'яткіна. - Вінниця: Нова Книга, 2017. – 352 с.
3. Дроговоз С.М. Фармакологія на допомогу лікарю, провізору, студенту: підручник-довідник: для студентів ВНЗ / С.М. Дроговоз. - Харків, 2015. - 479, [1] с.
4. Клінічна фармакологія невідкладних станів у практиці стоматолога: навч. посібник / О.М. Біловола, Л.Р. Броннікова, І.І. Вакалюк та ін.; за ред. О.М. Біловола. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 296 с.
5. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: навч. посібник / І.П. Мазур, М.В. Хайтович, Л.І. Голопиха. – 2-е вид. – Київ: Медицина, 2018. – 376 с. + 6 іл.
6. Клінічна фармакологія: підручник / за ред. О.М. Біловола. - Вінниця: Нова Книга, 2021. – 544 с.
7. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.М. Бобирьов, Т.А. Петрова, Г.Ю. Островська та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 400 с.

Допоміжна:

1. Медична рецептура: Навчальний посібник / Т.О. Дев'яткіна, Е.Г. Колот, Р.В. Луценко. - 3-е вид., перероб. і доп. - Харків, 2013. - 104 с.
2. Дроговоз С.М. Фармакологія на догонах. Довідник-учбовий посібник / С.М. Дроговоз, К.Г. Щокіна; За ред. С.М. Дроговоз. - Харків: Плеяда, 2018. - 112 с.
3. Дроговоз С.М. Фармакологія - СІТО! (Фармакологічна логіка): підручник / С.М. Дроговоз. – Харків, 2018. – 232 с.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №360 від 19 липня 2005 р. “Про порядок виписування рецептів та відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек” із змінами до нього (наказ МОЗ України 11 листопада 2011 року N 777).

Інформаційні ресурси:

1.Клінічна фармакологія (Модуль 1, IX-X семестри): зб. тестових завдань для підготовки до модульного контролю з клініч. фармакології для студ. мед. ф-тів спеціальностей "Лікувальна справа", "Педіатрія", "Стоматологія" для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Крайдашенко, О.О. Кремзер, А. В. Саржевська, О. М. Главацький, О. О. Свинтозельський. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2017. – 100 с. – Режим доступу : <http://surl.li/atxfe>

2.Клінічна фармакологія. Модуль 1 : навч.-метод. посіб. для студентів вищих мед. навчальних закладів спеціальності «Стоматологія» (VII семестр) / О. В. Крайдашенко [та ін.] – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – 273. – с. – Режим доступу : <http://surl.li/oxcnj>

Розробник, д.мед.н., завідувач кафедри
к.мед.н., доцент закладу вищої освіти
к.мед.н., доцент закладу вищої освіти

Руслан ЛУЦЕНКО
Галина ОСТРОВСЬКА
Антоніна СИДОРЕНКО

Додаток 1. Перелік лікарських засобів

Блокатори кальцієвих каналів

Амлодипін	Amlodipine	Табл. по 5 і 10 мг
Ніфедипін	Nifedipine	Табл. по 10 мг
Верапаміл	Verapamil	Табл. по 40 і 80 мг; розчин для ін. (1 мл – 2,5 мг)
Ділтiazем	Diltiazem	Табл. по 60 і 90 мг

Блокатори адренергічних рецепторів (альфа- і бета)

Бісопролол	Bisoprolol	Табл. по 5 і 10 мг
Метопролол	Metoprolol	Табл. по 50 і 100 мг
Небіволол	Nebivolol	Табл. по 5 мг
Карведілол	Carvedilol	Табл. по 12,5 і 25 мг
Лабеталол	Labetalol	Табл. по 100 і 200 мг; розчин для ін. (1 мл – 10 мг)
Доксазозін	Doxazosin	Табл. по 2, 4 і 8 мг

Інгібітори АПФ

Каптоприл	Captopril	Табл. по 25 і 50 мг
Еналаприл	Enalapril	Табл. по 5, 10 мг; розчин для ін. (1 мл – 1,25 мг)
Лізіноприл	Lisinopril	Табл. по 10 і 20 мг
Периндоприл	Perindopril	Табл. по 4 мг
Раміприл	Ramipril	Капс. по 2,5 і 5 мг

Антагоністи рецепторів ангіотензину-II

Валсартан	Valsartan	Капс. по 80 і 160 мг
Кандесартан	Candesartan	Табл. по 4, 8 і 16 мг
Лозартан	Losartan	Табл. по 50 мг
Телмісартан	Telmisartan	Табл. по 40 і 80 мг

Комбіновані антигіпертензивні ЛЗ

Еналаприл/гідрохлортiazид	Enalapril/Hydrochlorothiazide	Табл. 10/25 мг
Лізіноприл/гідрохлортiazид	Lisinopril/Hydrochlorothiazide	Табл. 10/12,5 мг
Лізіноприл/амлодипін	Lisinopril/Amlodipine	Табл. 10/5 мг

Центральні симпатолітики

Альфа-метилдофа	Alpha-methyldopa	Табл. по 250 мг
Клонідин	Clonidine	Табл. по 75 і 100 мкг; розчин для ін. (1 мл – 150 мкг)

Нітрати і сидноніміни

Ізосорбіда 5-мононітрат	Isosorbide 5-mononitrate	Табл. по 10, 20 і 40 мг
Ізосорбіда динітрат	Isosorbide dinitrate	Табл. по 20 і 40 мг; розчин для ін. (1 мл – 1 мг)
Нітрогліцерин	Nitroglycerin	Табл. по 500 мкг; розчин для ін. (1 мл – 5 мг)
Молсидомін	Molsidomine	Табл. по 2 і 4 мг

Блокатори f-каналів

Івабрадін	Ivabradine	Табл. по 5 і 7,5 мг
-----------	------------	---------------------

Антиаритмічні ЛЗ

Аміодарон	Amiodarone	Табл. по 200 мг; розчин для ін. (1 ампл. – 150 мг)
Етацизін	Aethacizinum	Табл. по 50 мг
Лідокаїн	Lidocaine	Розчин для ін. (1 мл – 10, 20,

		40 або 100 мг)
Пропафенон	Propafenone	Табл. по 150 і 300 мг; розчин для ін. (1 мл – 3,5 мг)
Прокаїнамід	Procainamide	Табл. по 250 мкг; розчин для ін. (1 мл – 100 мг)
Соталол	Sotalol	Табл. по 80 і 160 мг; розчин для ін. (1 мл – 10 мг)

Серцеві глікозиди та неглікозидні кардіотонічні ЛЗ

Дігосин	Digoxin	Табл. по 100 і 250 мкг; розчин для ін. (1 мл – 125 мкг)
Корглікон	Corgliconum	Розчин для ін. (1 мл- 600 мкг)
Добутамін	Dobutamine	Суша речовина для ін. (1 ампл. – 250 мг)
Допамін	Dopamine	Розчин для ін. (1 мл- 5 мг)

Гіполіпідемічні ЛЗ

Аторвастатин	Atorvastatin	Табл. по 10 і 20 мг
Розувастатин	Rosuvastatin	Табл. по 10 і 20 мг
Сімвастатин	Simvastatin	Табл. по 10 і 20 мг
Фенофібрат	Fenofibrate	Капс. по 200 мг

Сечогінні ЛЗ

Гідрохлортіазид	Hydrochlorothiazide	Табл. по 25, 50 і 100 мг
Індапамід	Indapamidum	Табл. по 1,5 і 2,5 мг
Спіронолактон	Spiroinolactone	Табл. по 25, 50 і 100 мг
Торасемід	Toraseamide	Табл. по 10, 20, 50 і 100 мг; розчин для ін. (1 мл – 10 мг)
Фуросемід	Furosemide	Табл. по 40 мг; розчин для ін. (1 мл – 10 мг)
Модуретик	Moduretic	Табл. 5/50 мг
Манітол	Mannitol	Розчин для в/в введення (1 мл-150 мг)

Протиалергічні ЛЗ

Кетотифен	Ketotifen	Табл. по 1 мг
Кромолін натрію	Cromolin sodium	Капс. по 100 мг
Діфенгідрамін	Diphenhydramine	Табл. по 20 і 50 мг; розчин для ін. (1 мл – 10 мг)
Клемастин	Clemastine	Табл. по 1 мг; розчин для ін. (1 мл – 1 мг)
Лоратадин	Loratadine	Табл. по 10 мг
Фексофенадин	Fexofenadine	Табл. по 120 і 180 мг
Хлоропірамин	Chloropyramine	Табл. по 25 мг; розчин для ін. (1 ампл. – 20 мг)
Цетиризин	Cetirizine	Табл. по 10 мг

ЛЗ, що впливають на бронхіальну прохідність

Адреналін	Epinephrine	Розчин для ін. (1 мл- 1 мг)
Амброксол	Ambroxol	Табл. по 30 мг; розчин для ін. (1 мл – 7,5 мг)
Ацетилцистеїн	Acetylcysteine	Табл. по 100 мг; розчин для ін. (1 мл – 100 мг)
Еуфілін	Euphyllin	Табл. по 150 мг; розчин для

		в/в введення (1 мл – 24 мг)
Сальбутамол	Salbutamol	Табл. по 2, 4 і 8 мг); Доз. аерозоль для інгаляцій (1 доза – 100 мкг)
Сальметерол	Salmeterol	Доз.аерозоль для інгаляцій (1 доза – 25 мкг)
Фенотерол	Fenoterol	Табл. по 5 мг; Доз. аерозоль для інгаляцій (1 доза – 100 мкг)
Тіотропія бромід	Tiotropium bromide	Порошок для інгаляцій (1 капс.-18 мкг)
Беклометазон	Beclometasone	Доз.аерозоль для інгаляцій (1 доза – 50, 100 мкг)
Флутиказон	Fluticasone	Доз.аерозоль для інгаляцій (1 доза – 25, 50, 125 мкг)
Монтелукаст	Montelukast	Табл. по 5 і 10 мг

Протизапальні ЛЗ

Гідрокортизон	Hydrocortisone	Суспензія для ін. (1 фл.-125 мг)
Дексаметазон	Dexamethasone	Табл. по 4 мг; розчин для ін. (1 мл – 4 мг)
Преднізолон	Prednisolone	Табл. по 5 мг; розчин для ін. (1 мл – 30 мг)
Діклофенак натрію	Diclofenac sodium	Табл. по 50 і 100 мг; розчин для ін. (1 мл – 25 мг)
Мелоксикам	Meloxicam	Табл. по 7,5 і 15 мг
Німесулід	Nimesulide	Табл. по 100 мг
Ацетамінофен	Acetaminophen	Табл. по 325 і 500 мг
Целекоксиб	Celecoxib	Капс. по 100 і 200 мг
Метілпреднізолон	Methylprednisolone	Табл. по 4, 16 і 32 мг
Хлорохін	Chloroquine	Табл. по 250 мг; розчин для ін. (1 мл – 50 мг)

Антибактеріальні ЛЗ

Азитроміцин	Azithromycin	Табл. по 500 мг
Амікацин	Amicacin	Розчин для ін. (1 мл – 50, 125 і 250 мг)
Амоксицилін	Amoxicillin	Табл. по 500 мг; суха речовина для в/м ін. (1 фл. – 500 мг)
Амоксицилін/клавуланова кислота	Amoxicillin/Clavulanic acid	Табл. по 500/125 мг; Суха речовина для ін. (1 фл.-1000/200 мг)
Бензилпеніцилін	Benzylpenicillin	Суха речовина для ін. (1 фл.-1000000 ОД)
Ванкоміцин	Vancomycin	Суха речовина для ін. (1 фл.-500 мг)
Гентаміцин	Gentamicin	Розчин для ін. (1 мл- 40 мг)
Доксициклін	Doxycycline	Табл. по 100 і 200 мг; суха речовина для ін. (1 фл. – 100 мг)
Ертапенем	Ertapenem	Суха речовина для ін. (1 фл.-

		1000 мг)
Імпіпенем	Imipenem	Суха речовина для ін. (1 фл.-500 мг)
Кларітроміцин	Clarithromycin	Табл. по 250 мг; суха речовина для ін. (1 фл. – 500 мг)
Кліндаміцин	Clindamycin	Капс. по 150 і 300 мг; розчин для ін. (1 мл – 150 мг)
Левофлоксацин	Levofloxacin	Табл. по 250 і 500 мг
Лінезолід	Linezolid	Табл. по 400 і 600 мг
Моксифлоксацин	Moxifloxacin	Табл. по 400 мг
Ріфампіцин	Rifampicin	Табл. по 150 і 30 мг
Стрептоміцин	Streptomycin	Порошок для ін. (1 фл.-1000 мг)
Ко-тримоксазол	Co-trimoxazolum	Табл. по 480 мг
Сульфасалазин	Sulfasalazin	Табл. по 500 мг
Тетрациклін	Tetracycline	Капс. по 250 мг
Флуконазол	Fluconazole	Капс. по 50 і 100 мг
Цефепім	Cefepim	Суха речовина для ін. (1 фл.-500 і 1000 мг)
Цефотаксим	Cefotaxime	Суха речовина для ін. (1 фл.-500 і 1000 мг)
Цефтріаксон	Ceftriaxone	Суха речовина для ін. (1 фл. – 250 і 500 мг)
Цефуроксим	Cefuroxim	Табл. по 250 і 500 мг; суха речовина для ін. (1 фл. – 750 і 1500 мг)
Цефтазидим	Ceftazidime	Суха речовина для ін. (1 фл.-500 і 1000 мг)
Ципрофлоксацин	Ciprofloxacin	Табл. по 500 мг; розчин для ін. (1 мл – 2 мг)

Противірусні ЛЗ

Ацикловір	Aciclovir	Табл. по 200, 400 і 800 мг; суха речовина для ін. (1 амп. – 250 мг)
Інтерферон-альфа	Interferon alpha	Розчин для ін. (1 мл-1000000, 3000000, 6000000 МО)
Ремантадин	Remantadin	Табл. по 50 мг
Рібавірин	Ribavirin	Суха речовина для інгаляцій (1 фл.-6 г)

ЛЗ, що впливають на функції ШКТ

Атропіна сульфат	Atropine sulphate	Розчин для ін. (1 мл-1 мг)
Вісмута субцитрат	Bismuth subcitrate	Табл. по 120 мг
Домперідон	Domperidone	Табл. по 10 мг
Дротаверина гідрохлорид	Drotaverine hydrochloride	Табл. по 40 мг; розчин для ін. (1 мл – 20 мг)
Лактулоза	Lactulose	Сіроп (15 мл – 10 г)
Лоперамід	Loperamide	Табл. по 2 мг
Метоклопрамід	Metoclopramide	Табл. по 5 і 10 мг; розчин

		для ін. (1 мл – 5 мг)
Омепразол	Omeprazole	Капс. по 20 мг; суха речовина для ін. (1 фл. – 40 мг)
Пантопразол	Pantoprazole	Капс. по 40 мг
Рабепразол	Rabeprazole	Табл. по 10 і 20 мг
Пірензепін	Pirenzepine	Табл. по 25 і 50 мг; розчин для ін. (1 мл – 5 мг)
Сукральфат	Sucralfate	Табл. по 1000 мг
Фамотидин	Famotidine	Табл. по 20 і 40 мг; суха речовина для ін. (1 фл. – 20 мг)
Альмагель	Almagel	Суспензія для внутрішнього застосування (1 мл-100 мг)

ЛЗ, що впливають на функції гепатобіліарної системи

Адеметіонін	Ademetionine	Табл. по 400 мг; суха речовина для ін. (1 фл. – 400 мг)
Ессенціальні фосфоліпіди	Essential phospholipids	Капс. по 300 мг; ампули по 5 мл
Октреотид	Octreotide	Розчин для ін. (1 мл – 50 і 100 мкг)
Панкреатин	Pancreatin	Капс. по 150 і 300 мг
Сілімарин	Silymarin	Драже по 35 мг; капс. по 70 мг
Урсодезоксихолева кислота	Ursodeoxycholic acid	Капс. по 250 мг
Холагогум	Holagogum	Капс. по 40 мг

ЛЗ, що впливають на систему коагуляції

Альтеплаза	Alteplase	Суха речовина для ін. (1 фл.-20 і 50 мг)
Амінокапронова кислота	Aminocaproic acid	Розчин для ін. (1 мл – 50 мг)
Ацетилсаліцилова кислота	Acetylsalicylic acid	Табл. по 100 мг
Варфарин	Warfarin	Табл. по 2,5 і 3 мг
Вікасол	Vicasolum	Табл. по 15 мг; розчин для ін. (1 мл – 10 мг)
Гепарин	Heparin	Розчин для ін. (1 мл – 5000 МО)
Етамзілат	Etamsylate	Табл. по 250 мг; розчин для ін. (1 мл – 125 мг)
Еноксапарин	Enoxaparin sodium	Розчин для ін. (1 мл – 100 мг)
Рівароксабан	Rivaroxaban	Табл. по 10 мг
Стрептокіназа	Streptokinase	Суха речовина для ін. (1 фл.-100000 МО і 250000 МО)
Клопідогрел	Clopidogrel	Табл. по 75 мг

Протокол дослідження ефективності та безпеки застосування лікарських засобів (за даними курації хворих)

Учбово-дослідницька робота

Здобувача _____

освіти _____

(П.І.Б., курс, група, факультет) _____

Керівник _____

ПРОТОКОЛ

дослідження фармакодинаміки лікарського засобу _____

Хворий (П.І.Б., вік, маса тіла) _____

Клінічний діагноз: основного захворювання _____

Ускладнень основного захворювання _____

Супутніх захворювань _____

Дата дослідження: з _____ по _____

1. Лікування хворого (надати у вигляді рецептів 5 найбільш значущих ЛЗ, в тому числі вибране для ретельного аналізу)
2. Обґрунтування призначення ЛЗ (міжнародна, комерційні назви, хімічна структура, особливості введення, фармакокінетики, фармакодинаміки ЛЗ)

3. Очікуваний терапевтичний ефект _____

4. Можливі побічні ефекти _____

5. Перерахувати ознаки, за допомогою яких буде здійснюватись контроль за терапевтичною ефективністю ЛЗ

До лікування

Після лікування

Суб'єктивні

А) _____

Б) _____

В) _____

Г) _____

Д) _____

Фізикальні

А) _____

Б) _____

В) _____

Г) _____

Лабораторно-інструментальні

А) _____

Б) _____

В) _____

Г) _____

6. Перерахувати симптоми, за допомогою яких будуть контролюватись побічні ефекти ЛЗ

Побічні ефекти

Наявність реакції у хворого (так, ні)

Суб'єктивні

A) _____

Б) _____

В) _____

Г) _____

Д) _____

Фізикальні

A) _____

Б) _____

В) _____

Г) _____

Лабораторно-інструментальні

A) _____

Б) _____

В) _____

Г) _____

7. Оцінка комбінованої терапії (розглянути можливість сумісного призначення препарату, що оцінювався з іншими ЛЗ з розділу №1: фармакокінетична, фармакодинамічна, фармацевтична сумісність) _____

8. Висновки і рекомендації (ефективність лікування, прогноз подальшого застосування, можливість заміни іншими ЛЗ) _____

Дослідження проводив _____

Протокол перевірів _____

Список використаної літератури